

NOTAT Gratisarbejde blandt sygeplejersker

I perioden 14. maj til 9. juni 2023 har DSR Analyse gennemført en arbejdsmiljøundersøgelse (SATH 2023) blandt 8.000 beskæftigede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd. 42% af de inviterede deltog i undersøgelsen. Dette notat præsenterer resultater ift. sygeplejerskernes ukompenserede arbejde den seneste måned.

Hovedresultater

- Hver femte (21%) sygeplejerske angiver inden for den seneste måned at have arbejdet ud over deres aftalte arbejdstid uden at være blevet kompenseret for alle timerne.
- Sygeplejersker, der har haft merarbejde uden at være blevet kompenseret inden for den seneste måned, angiver oftere:
 - o ... at have søgt nyt arbejde den seneste måned
 - o ... ikke at regne med at være på deres nuværende arbejdsplads om tre år
 - o ... at have været for få på arbejde til arbejdsopgaverne inden for den seneste måned.
 - o ... at det er svært at fastholde og/eller rekruttere sygeplejersker med den ønskede profil til deres afdeling/afsnit/enhed/team.

Omfanget af gratisarbejde

Tabel 1 viser, at 63% af sygeplejerskerne har arbejdet mere end deres aftalte arbejdstid den seneste måned. Størstedelen angiver at være blevet kompenseret for alle timerne, mens lidt over hver femte sygeplejerske (21%) angiver, at de har arbejdet ud over deres aftalte arbejdstid uden at være blevet kompenseret for alle timerne.

Tabel 1. Har du inden for den seneste måned arbejdet mere end din aftalte arbejdstid fx ved at møde ind før din vagt starter, blive på arbejde selvom din vagt er slut, forberede dig på arbejde hjemmefra eller lignende?

	Region	Kommune	Privat	Alle
Ja, jeg blev kompenseret for alle timerne	42%	42%	43%	42%
Ja, men jeg blev kun kompenseret for nogle af timerne	11%	10%	9%	11%
Ja, jeg blev ikke kompenseret for timerne	9%	12%	14%	10%
Nej	32%	30%	32%	32%
Ved ikke	6%	6%	2%	5%
Antal	1775	752	185	2764

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Data er vægtet. Der er for få i staten (n=36) til at disse kan fremvises separat i tabellen, men de indgår i totalen i højre kolonne. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Sammenhænge mellem gratisarbejde og arbejdsmiljøparametre

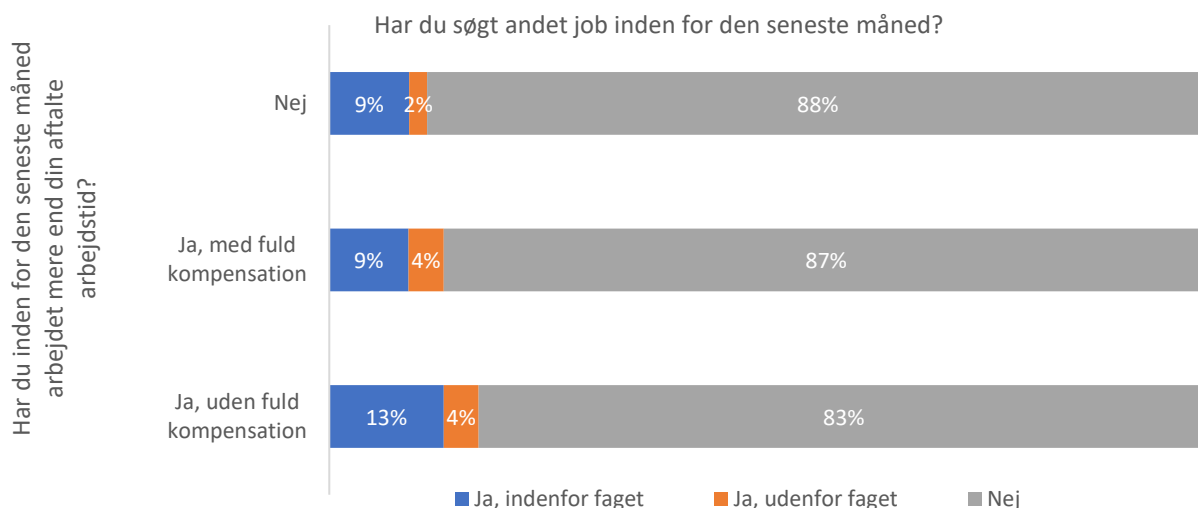
I det følgende undersøges sammenhængene mellem ukompenseret merarbejde og forskellige arbejdsmiljøparametre relateret til fastholdelse og rekruttering. Det er vigtigt at bemærke, at disse sammenhænge ikke er kausalsammenhænge. I det følgende er dem, der ikke er blevet kompenseret for alt deres merarbejde, dvs. har svaret: "Ja, men jeg blev kun kompenseret for nogle af timerne" og "Ja, jeg blev ikke kompenseret for timerne" slået sammen. "Ved ikke" er sorteret fra.

Sammenfattende finder vi, at sygeplejersker, der har haft merarbejde uden at være blevet kompenseret, oftere angiver:

- ... at have søgt nyt arbejde den seneste måned
- ... ikke at regne med at være på deres nuværende arbejdsplads om tre år
- ... at have været for få på arbejde inden for den seneste måned.
- ... at det er svært at fastholde og/eller rekruttere sygeplejersker med den ønskede profil på deres afdeling

Figur 1 viser, hvor stor en andel af sygeplejerskerne, der angiver at have søgt nyt job inden for den seneste måned. Den viser, at mens 12% af dem, der ikke har arbejdet ud over den aftalte arbejdstid, og 13% af dem, der er blevet kompenseret for alle de timer, som de har arbejdet over, har søgt et nyt job, gælder det 17% af dem, der har arbejdet over uden at blive kompenseret for alle timerne.

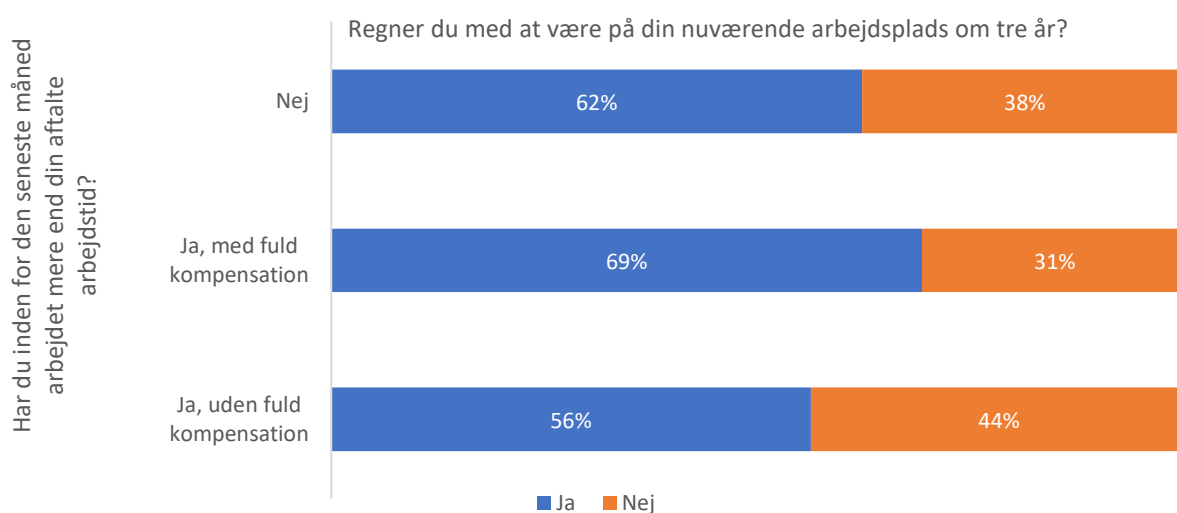
Figur 1. Har du søgt andet job



Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N= 2460. Data er vægtet. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Forskelle er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Det fremgår derudover af figur 2, at 44% af sygeplejerskerne, der har arbejdet over deres aftalte arbejdstid uden at blive kompenseret for alle timerne, ikke forventer at arbejde på deres nuværende arbejdsplads om tre år. Til sammenligning gælder det samme for 31% af dem, der er blevet kompenseret for alle timerne, og 38% af dem, der ikke har arbejdet ud over den aftalte arbejdstid.

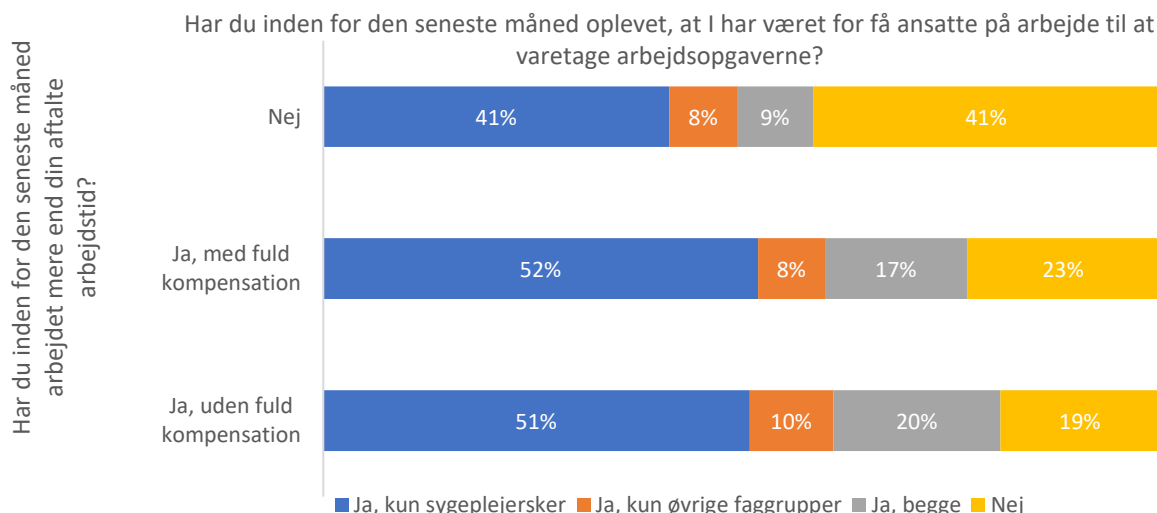
Figur 2. Regner du med at være på din nuværende arbejdsplads om tre år



Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N= 2434. Data er vægtet. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Forskelle er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Figur 3 viser, hvor mange af sygeplejerskerne, der inden for den seneste måned har oplevet at være for få på arbejde. Det fremgår heraf, at 81% af sygeplejerskerne, der har arbejdet over uden at blive kompenseret, og 77% af sygeplejerskerne, der har arbejdet over med kompensation for alle timerne, har oplevet at være for få på arbejde til at varetage arbejdsopgaverne den seneste måned. Til sammenligning gælder det 59% af sygeplejerskerne, der ikke har arbejdet ud over deres aftalte arbejdstid.

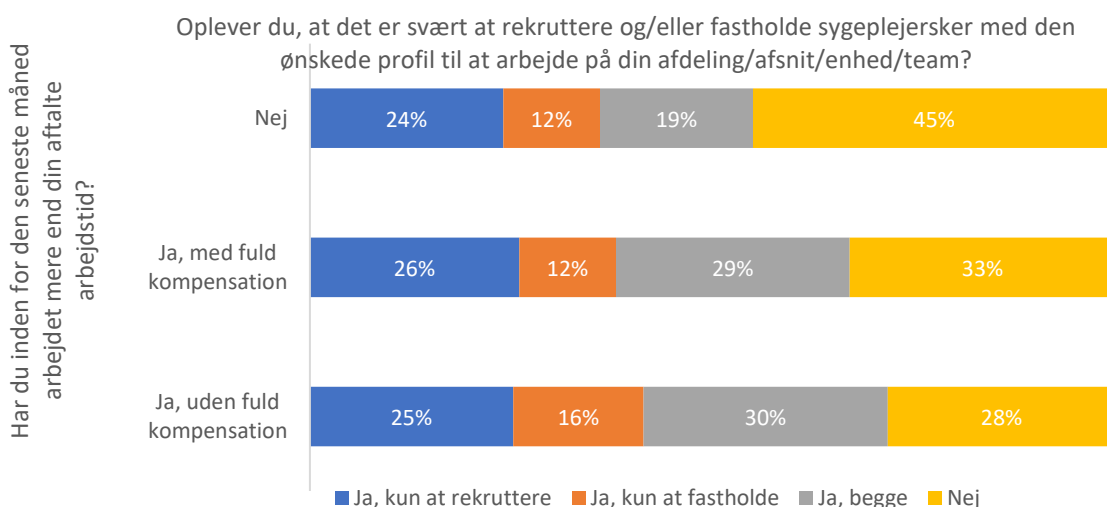
Figur 3. Har du inden for den seneste måned oplevet, at I har været for få ansatte på arbejde til at varetage arbejdsopgaverne?



Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N= 2422. Data er vægtet. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Forskelle er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Det fremgår af figur 4, at 72% af sygeplejerskerne, der inden for den seneste måned har arbejdet ud over deres aftalte arbejdstid uden at blive kompenseret for alle timerne, oplever, at det er svært at rekruttere og/eller fastholde sygeplejersker med den ønskede profil på deres afdeling/enhed/team. For dem, der har arbejdet over, men er blevet kompenseret for alle timerne, er andelen 67%, mens den er 55% for dem, der ikke har arbejdet mere end deres aftalte arbejdstid

Figur 4. Oplever du, at det er svært at rekruttere og/eller fastholde sygeplejersker med den ønskede profil til at arbejde på din afdeling/afsnit/enhed/team?



Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N= 2212. Data er vægtet. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Forskelle er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Metode

Resultaterne er baseret på svar fra en spørgeskemaundersøgelse om sygeplejerskers arbejdsmiljø, helbred og trivsel (SATH). Undersøgelsen er gennemført i maj-juni 2023, hvor 8.000 tilfældigt udvalgte beskæftigede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd blev inviteret. 42% besvarede undersøgelsen. Respondenterne er lovet fortrolighed og efter dataindsamlingen er besvarelsene anonymiseret således at der ikke findes hverken navne, adresser, mails eller medlemsnummer som kan kobles til de enkelte besvarelser.

Spørgeskemaet udgøres af et udvalg af validerede spørgsmål fra "Virksomhedsskemaet" udviklet og testet af Det Nationale forskningscenter for Arbejdsmiljø (herefter NFA). Derudover er der tilføjet nogle specifikke spørgsmål om arbejdsvilkår såsom vagtbelastning og sygeplejerskerne arbejdsområde.

Respondenterne kunne i undersøgelsen gå videre til næste spørgsmål uden at besvare svarende til opsætningen i "Virksomhedsskemaet". Det betyder, antallet af besvarelser varierer fra spørgsmål til spørgsmål.

En bortfaldsanalyse viser mindre skævheder i bortfaldet. Der er udarbejdet en vægt, som tager højde for de mindre skævheder i forhold til alder, geografi, TR-status, sektor og anciennitet. Alle resultater er vægтет. Analyserne er endvidere baseret på gennemførte og ufuldstændige besvarelser.